

temu pravi? Premoženje skoro vsake fare nastalo je iz pobožnih ustanov, in ko bi pokojni blagi ustanovniki govoriti mogli, bi na glas protestirali proti temu, da mora uživnik sicer ustanovne dolžnosti zvrševati, prihodnina se mu pa krči. Vrh tega so tudi stroški pri večjem posestvu večji, iz druge strani je pa tudi zloženo posestvo v gospodarskem oziru na boljem, kakor tudi državna blagajnica iz njega več dobička ima. —

Naj se računi kakor hoče, tirja novi davek skoro polovico vse prihodnine iz zemljišča, z drugo polovico pa plačuj vse druge davke in skrbi za vse druge potrebe, če moreš. Sploh je napačna pot, od premoženja davek pobirati, namesto od dohodka. K vsemu temu še pa to, da vlada ni povedala, za kaj da bode te visoke princeske (samostanom so od 100.000 gld. naprej še povišani) potrebovala. V §. 26. je le rečeno, da se bodo obračali v zboljšanje rednih prihodkov dušnih pastirjev. Pa na koliko da se bodo ti zboljšali, ni rečeno, torej vlada davek tirja, preden še ve, koliko ga bode potrebovala.

Od ene strani previsoki davki, od druge strani pa vsled prve „verske“ postave, kakor že tudi vsled vojaške — pomanjkanje duhovnikov, slednjič pa strahovanja in premnoge sitnobe, katerim bo marsikteri izpostavljen, to bodo nasledki „verskih“ postav, katere se slovenskim liberalcem tako nedolžne dozdevajo, da ne vrat na nos za nje glasujejo! — Vse drugače sodijo česki poštenjaki, ki so v drž. zboru. Dr. Meznik, iz čigar govora smo poglavitne reči v pojasnjenju te nove dačne postave posneli, odgovarjal je levičnikom na očitjanje, zakaj da on s svojimi tovariši proti konfesionalnim postavam glasuje, tako-le: „Mi to storimo, ker je minister izrekel, da meri postava tudi naš mandatarje (poverjenike — namreč duhovnike, ki pa to niso) državnopravne opozicije. Pri taki izpovedbi nam je odkazana pot zdrave politike, da svojih duhovnikov, ki stojé zvesto na naši strani, ki imajo velikih zaslug pokazati, da so nam ohranili narodnost in omikali narod, ne izdamo c. k. okrajnim glavarjem ter ne pripomagamo, da se jim prežitek na pičlo meri.“

Če je to, kakor mora vsak pameten človek spoznati, „zdrava politika“, se držijo liberalni slovenski poslanci prav nezdrave politike, ki nasprotno postopajo. Mi tega zdaj zabraniti več ne moremo. Kar pa zamoremo, je, da protestujemo proti temu, ako se kdo drzne, to nezdravo, nemodro politiko modro imenovati, črno v belo, krivo v ravno prebračati in ljudi begati.

Dr. Jož Šuc,

kandidat za deželni zbor.

Pri volitvi deželnega poslanca dne 9. maja za Marenberski, Slovengraški in Šoštanjski okraj si bosta nasproti stala dva kandidata: Dr. Jož

Šuc, mestni župnik v Slovengradcu, postavljen za kandidata od slovenske katoliške stranke, in pa Feliks Schmid, kandidat nemške liberalne stranke.

Koga izmed teh dveh boste volili? — Pomislite to-le: Pri volitvi poslanca, ki bi naj umno in pogumno Vaše prave koristi zastopal, ne gre za osebo, marveč in edino za to, h kateri stranki da kandidat spada. Pri volitvi v Slovengradcu tedaj ne pojde za to, al volite g. doktorja Šuca ali pa Schmidu, ampak šlo bo za to: ali volite nemškega liberalca, ali pa sorodnega slovenskega in katoliškega moža, kateri se Vam edino le zato predstavlja za kandidata, ker pozna vse Vaše in slovenskega ljudstva potrebe in želje, ter si je svest, da jih tudi v zboru med našimi hudimi nasprotniki prav zastopati zamore. Tedaj na stranko je treba gledati, h kateri kandidat spada, da se pravi poslanec izvoli.

Kaj pa hoče nemško-liberalna stranka? Pred vsem bi rada nas Slovence celó ponemčila, ter nam vsled tega ne privoščí ne trohice narodnih pravic. Slovenci nemamo ne ene narodne srednje šole, v domačih šolah se pa tudi maternemu jeziku godi kakor ubogemu pritepencu, kterege postavljajo za vrata ali ga pa čez prag pahajo. — Kaj da je nemško-liberalna stranka, imajoča večino v dež. zboru, v okrajnih in srenjskih zadevah nam naklonila, čutite najbolj sami in ne bomo tukaj razkladali, ker je „Gospodar“ o tem že toliko pisal, da mora vsak pameten mož spoznati, v kake stiske da nas je nemško-liberalna stranka spravila. G. dr. Šuc Vam bo to pred volitvijo vse razložil.

Dobro tudi veste, kakošne da so šolske zadeve, kako da je po novih šolskih postavah učitelj čisto prost dolžnosti, otroke k čednemu krščanskemu vedenju napeljevati, v duhu sv. vere vzrejevati; na vse to mu ni treba čisto nič gledati, kakor tudi na to ne, ako farani procesije imajo ali kako drugo posebno cerkveno svečanost. Kateket bi naj v 2 urah na teden sam vse opravil! Pa tudi to je nemški liberalni stranki gnjus, da še sploh katoliški duhovnik v šoli krščanski nauk uči, najrajši bi ga prej ko prej celó iz šole odpravila!

To je ob kratkem duh in námer nemško-liberalne stranke, h kateri spada z dušo in sreem Feliks Schmid z Marenberga, in zatorej Vam ga nemškutarji in liberalci po vsej sili vrinuti hočejo.

Slovenska katoliška stranka pa si prizadeva, da bi se Slovenec povsod spoštoval, da bi se njegovi sini pri oddajanji javnih služeb, zato ker so Slovenci, nazaj ne stavljali, sploh da bi se njihove pravice povsod pripoznale, zlasti pa, da bi se otroci še le potem, ko so se v maternem jeziku izučili, začeli se nemškega po potrebi raznih krajev vaditi: kajti naša stranka ve, da „kolikor jezikov kdo zna, toliko človekov velja“.

Slovenska katoliška stranka se ravno zato imenuje „katoliška“, ker se poganja za to, da bi se otroci kršansko podučevali in vzrejevali, da bi šola zopet podobna bila poštenim krščanskim hišam, v kateri oča in mati skupaj in složno skušata otroke lepo krščansko izrečiti; slovenska kat. stranka hoče, da bi sploh katoličani smeli po svoji veri in po svojem prepričanju v miru živeti, in da bi se brezverski liberalci v naše cerkvene in verske zadeve ne vtikali, kakor se to žalibog godi ter nam utegne istih zmešnjav roditi, kakoršne so na Pruskem in Švicarskem, kjer zapirajo ali izganjajo škofo in duhovnike samo zato, ker nočejo in ne morejo potrditi krivice, da bi — državna oblast v cerkvenih zadevah zapovedovala.

Dr. Šuc je dosedaj pokazal, da se smemo kot Slovenci in katoličani nanj zanašati, in da mu smejo tudi kmetje popolnoma zaupati.

Ljudstvu v poduk je spisal več knjig, je prve politična društva na Slovenskem ustanovljal, da bi ljudstvo zdramil, naj bi se začelo zavedati svojih ustavnih pravic, in bi jih v svoj prid modro obračalo. G. dr. Šuc je sin kmečkih starišev, pozna prav dobro žulje in težave kmečkega stanja, je pa tudi zmožen in pripravljen, za blagor kmečkega stanja se potegovati. Se ve, da Vam kandidat slovenske katoliške stranke ne bo zlatih obljub delal, kaj da bo vse v dež. zboru za Vas opravil. En sam poslanec ne more nič opraviti, le v zvezi z drugimi tovariši, ki so enih misli, zamore kaj storiti. V graškem deželnem zboru ste dve stranki: nemško-liberalna in pa katoliška stranka poštenih Nemcev, kateri so tudi našim narodnim tirjatvam pravični ter poznajo in spoštujejo naše narodne pravice, zatorej tudi g. Herman k tej stranki spada. Ta katoliška, tudi nam Slovincem pravična stranka, je sicer v manjšini, ali modrost in prava korist tirja od nas, da manjšino, kolikor le mogoče z novimi poslanci pomnožimo, ojačimo, da bode bolj uspešno zamogla nam v korist delati.

Volimo tedaj Slovence domačina, gosp. doktorja Jožefa Šuca, za svojega poslanca, ne pa Nemca liberalca, ki naših potreb ne pozna, ter ne ve, kar je katoliškimi Slovincem v blagor. Volilce svoje stranke vabimo, da se zberejo pred volitvijo ob 8. uri v Golovi vrtni dvorani, kjer se jim bo naš kandidat, g. dr. Jož. Šuc, predstavil in svoj program razvil.

Volilni odbor v Slovenjemgradu.

Gospodarske stvari.

Napravljajmo si sami drevesnice!*)

Da umna sadjereja veliko dobička prinaša,

*) Dopisnika iz „Noršinec“ v „Slovincu“ št. 48., ki hoče za sadjerejo „poseben“ list, naj spomnimo istarega prigovora: „Boljše je, drži ga kakor lovi ga!“ Ne le o

da je sadunosno drevje neprecenljiva dobrota, pravi blagoslov za kateri bodi kraj, to je tako občno pripoznana resnica, da bi le vođa v Dravo nosili, ko bi o tem več govorili. Tudi dobre volje ne manjka, zasajati sadovnih dreves, kar se vidi skoro po vseh krajih mile nam slovenske domovine. Ali ti dobri volji se stavijo za preke na pot, ki so dostikrat nepremagljive, saj za zdaj nepremagljive. Po mnogih krajih primanjkuje najprej priložnosti, dobro izrejenih sadunosnih dreves zlahtnega plemena si pridobiti; na drugi strani je pa tudi njih cena dostikrat tako visoka, stroški za prevažanje iz kraja v kraj tako veliki, trud in pisanje za nje marsikomu naših kmetovalcev tako zoperno in sitno, da slednjič tudi dobra volja mine in ostane vse pri starem.

Tem zaprekam sadjereje v okom priti, vidimo le eno sredstvo in to je: naprava drevesnic, drevesnih šol v prav obilnem številu in po toliko krajih kolikor le mogoče. Tudi tu naj si pomaga vsak sam sebi in vsem bode pomagano! V dosego tega namena se pa morajo začeti priprave delati in tu povzdignemo svoj glas in kličemo svojim bralcem in po njih drugim Slovincem, katerim je za napredek mar: „Napravljajte si drevesnice!“

Kdor si le more, in more si skoraj vsak, kdor ima nekoliko soli v glavi in prostorček zemlje, naj si potrebna drevesa sam doma izredi. To je več kot iz enega ozira najbolj koristno. Prvič ga doma izrajena drevesa najmanj stanejo, drugič in to je najvažnejše, doma izrajena drevesa na svoje mesto presajena tudi najbolj rastejo, ker so obnebu in zemlji že privajena. To je treba dobro preudariti, če se drevesa iz daljnih krajev naročajo. Drevo toplejšega podnebja, boljše zemlje privajeno, ako se v hladnejši kraj, celo drugo zemljo presadi, bode težko veselo rastle in obresti za trud in potrošeni denar poplačevalo. Toraj zarezajmo si doma potrebnih zlahtnih dreves!

To pa tudi ni nobena pretežka, preumetna in ne izpeljiva stvar. Skoro vsaka hiša ima vrt, na katerem si odreja sočivje za domače potrebe. Tu naj se odloči gredica za posejanje pešek, katerih si je treba od zrelega sadja med letom naberati, da jih je na jesen za saditi. Ako se dela jabelčnica, (tukla), gruševca, naj se po zadnji preši, predno se pusté kisati za jesih, tropine izrečetajo, in pešek se dobi na maselec in pinte (bokale). Te se primerno hranijo, da ne splesnijo, pa se tudi preveč ne posušijo. Na jesen, predno začne zmrzovati, to je okoli srede novembra, se v

napravljanju drevesnic, ampak sploh o sadjereji se je po „Gospodarju“ že toliko razglasilo, da ima dovolj poduka, kdor ga imeti želi. Glej letnik 1872 strani 68, 236, 418; letnik 1873 strani 198, 265, 360, 401, 418, 427. — Tem se vvrsti naslednji sestavek. Tako dalje še pa Slovenci nismo, da bi za vsak oddelek gospodarstva in kmetijstva posebnih listov vzdržati zamogli. Torej: „Boljše je, drži ga kakor lovi ga!“ Vredn.